

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

İKİNCİ BÖLÜM
KARAR

KEMAL ARGİŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2024/29256

Karar Tarihi : 15/10/2025

Başkan : Basri BAĞCI
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Kenan YAŞAR
Ömer ÇINAR

Raportör : İsmail ŞAHİN

Başvurucu : Kemal ARGİŞ

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, ceza infaz kurumunda aynı zarf içinde birden fazla mektubun gönderilmesine izin verilmemesi nedeniyle haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu, olay tarihinde terör örgütüne üye olma suçundan hükümlü olarak Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (İnfaz Kurumu) bulunmaktadır.

3. Başvurucunun başka bir ceza infaz kurumunda bulunan mahpus arkadaşına göndermek istediği mektubun İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı (Kurul) tarafından 14/2/2024 tarihinde gönderilmemesine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; mektup zarfının incelenmesi neticesinde mektubun birden fazla kişi tarafından ve birden fazla kişiye yazıldığı anlaşıldığı belirtilerek aynı zarf içinde birden fazla kişiye mektup gönderilmesinin örgütlü suçlardan uzun süreli hapis cezasına mahkûm edilen hükümlüler arasında örgütsel dayanışmayı güçlendirebileceği, iş yükünü artırarak denetimi ve takibi zorlaştıracığı belirtilmiştir.

4. Başvurucu, anılan Kurul kararına karşı İzmir 3. İnfaz Hâkimliğine (İnfaz Hâkimliği) 19/2/2024 tarihinde şikâyetle bulunmuştur. Başvurucu; dilekçesinde göndermek istediği mektubun alıcılarının aynı odada yan yana kaldığını, mektup zarfı içinde iki farklı mektup olması nedeniyle mektubunun gönderilmemesinin hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir.

5. İnfaz Hâkimliği 22/2/2024 tarihinde başvurunun şikâyetinin reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" başlıklı 68. maddesine yer verilerek Kurul kararının usul ve kanuna uygun olduğu belirtilmiştir.

6. Başvurucu, İnfaz Hâkimliğinin kararına karşı İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesine (Ağır Ceza Mahkemesi) itirazda bulunmuştur. Ağır Ceza Mahkemesi, anılan kararın usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle 19/4/2024 tarihinde itirazın reddine kesin olarak karar vermiştir.

7. Başvurucu, nihai hükmü 29/4/2024 tarihinde öğrendikten sonra 6/5/2024 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

8. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

9. Ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvurunun adli yardım talebinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

10. Başvurucu; tek mektup zarfı ile birden fazla kişiye göndermek istediği mektubun sakıncalı bulunarak gönderilmemesinin hukuka aykırı olduğunu, mektubun gönderilmemesine ilişkin kararların soyut ve genel nitelikte olduğunu, ilgili ve yeterli gerekçe içermediğini belirterek haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde, haberleşme hürriyetine ilişkin Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına yer verildikten sonra başvurunun şikâyeti konusunda yapılacak incelemede Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri ile somut olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında bireysel başvuru formundaki iddialarını yinelemiştir.

11. Başvuru, haberleşme hürriyeti kapsamında incelenmiştir.

12. Kurul, başvurunun göndermek istediği mektubu denetlemiş ve aynı zarfta birden fazla mektup olduğu gerekçesiyle mektubun gönderilmemesine karar vermiştir. Dolayısıyla anılan karar ile kamu makamları tarafından başvurunun haberleşme hürriyetine bir müdahalede bulunulduğu açıktır.

13. Mahpusların mektuplarının denetlenmesi ve alıkonulması suretiyle haberleşme hürriyetine yapılan müdahalelerin kanuniliği, meşru amacı, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluğu ve ölçülülüğünün denetiminde gözetilmesi gereken genel ilkeler Anayasa Mahkemesince birçok kararda ayrıntılı olarak açıklanmıştır (değerlendirmeler için bkz. *Ahmet Temiz* [2. B.], B. No: 2013/1822, 20/5/2015, §§ 37-68; *Muhittin Pirinçcioğlu* (3) [1. B.], B. No: 2017/34566, 10/3/2020, §§ 44-57; *Cihat Ayık ve Hacı Ali Baştürk* [1. B.], B. No: 2017/31506, 10/3/2020, §§ 44-57; *Eyyup Gül* [1. B.], B. No: 2018/10186, 25/2/2021, §§ 22-40).

14. Bu bağlamda mahpusların yazışmalarının ceza infaz kurumu tarafından denetlenmesi nedeniyle haberleşme hürriyetine yapılan müdahalenin 5275 sayılı Kanun'un 68. maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında kanuni dayanağının bulunduğu ve ceza infaz kurumlarının Anayasa'nın 22. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince istisnaların uygulanacağı kamu kurumlarından olduğu değerlendirilmektedir (*Ahmet Temiz*, §§ 46-55; *Muhittin Pirinçcioğlu* (3), §§ 45-47; *Mehmet Koray Eryaşa* [2. B.], B. No: 2013/6693, 16/4/2015, §§ 74-76). Ayrıca mahpusların mektuplarının denetlenmesi suretiyle haberleşme hürriyetine yapılan müdahalenin kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi ile ceza infaz kurumlarında asayiş ve güvenliğin sağlanması amaçlarını taşıdığı, bunun da Anayasa'nın haberleşme hürriyetine ilişkin 22. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında meşru bir amaç olduğu sonucuna varılmıştır (*Ahmet Temiz*, §§ 47-51; *Ertuğrul Akın* [2. B.], B. No: 2017/38027, 9/7/2020, § 31). Somut olayda da bu sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum olmadığı görülmüştür.

15. Anayasa Mahkemesinin *Ahmet Temiz* (aynı kararda bkz. §§ 58-68) kararında mahpusların mektuplarına ceza infaz kurumlarının ilgili kurulları tarafından yapılan müdahalelerde demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ve ölçülülük ilkesi yönünden genel ilkelere yer verilmiştir. Buna göre demokratik toplum düzeninin gerekleri gözetilmeli, sınırlamada öngörülen meşru amaç ile sınırlandırma aracı arasında orantısızlık bulunmamalı, sınırlandırmayla ulaşılabilecek genel yarar ile temel hak ve özgürlüğü sınırlandırılan bireyin kaybı arasında adil bir denge kurulmasına özen gösterilmelidir (*Ertuğrul Akın*, § 32).

16. Ayrıca ceza infaz kurumu yetkilileri, mektup gönderme ve almanın ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin ve tutukluların dış dünya ile bağlantısında en önemli araçlardan biri olduğu gerçeğini gözönünde bulundurarak dış dünya ile yeterli bir iletişim sürdürmelerinde onlara yardım etmeli ve bunun için uygun desteği sunmalıdır (*Musa Kaya* (2) [2. B.], B. No: 2013/2351, 16/9/2015, § 66). Ancak ceza infaz kurumlarında tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak kamu düzeninin korunmasına ve suç işlenmesinin önlenmesine yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda hükümlü ve tutukluların hakları sınırlandırılabilir (*Turan Günana* [1. B.], B. No: 2013/3550, 19/11/2014, § 35; *Ertuğrul Akın*, §§ 33, 34).

17. Somut başvuruda, terör örgütüne üye olma suçundan hükümlü olarak bulunan başvurucu, başka bir ceza infaz kurumundaki mahpusa mektup göndermek istemiştir. Mektup zarfında farklı kişilere ait birden fazla mektup bulunmasının örgütlü suçlardan uzun süreli hapis cezasına mahkûm edilen hükümlüler arasında örgütsel dayanışmayı güçlendirebileceği, infaz kurumunda iş yükünü artırarak denetimi ve takibi zorlaştıracakı gerekçesiyle söz konusu mektup gönderilmemiştir. Vurgulanmalıdır ki ceza infaz kurumunda tutulan kişilerin yazışmalarının öngörülen meşru amaçlar doğrultusunda denetim altında tutulması olağandır. Öte yandan söz konusu mektupların denetlenmeye uygun şekilde ve yöntemde kaleme alınması, ceza infaz kurumuna orantısız bir külfet yüklemeyecek şekilde gönderime hazır hâle getirilmesi, haberleşme amacından farklı bir amaç gütmemesi gerekir. Başka bir deyişle mektubun içeriği ve bütünlüğü itibarıyla denetime imkân verecek şekilde oluşturulması gerekir (*Ertuğrul Akın*, § 37). Hayatın olağan akışına uygun şekilde tek bir zarf içinde tek bir muhataba gönderim yapılması da bu bakımından önemlidir. İlgili kurulların çok sayıda gelen ve giden mektubu denetlemekle görevli olduğu dikkate alındığında bir mektup zarfının içinde farklı kişilere yazılmış birden fazla mektubun bulunması ceza infaz kurumu idareleri üzerinde -kurum düzeni ve güvenliği ile suç işlenmesinin önlenmesi görevlerini layıkıyla yerine getirmelerine engel olacak derecede- külfet oluşmasına yol açabilir.

18. Mektupların denetime tabi tutulmasındaki meşru amaç, gerek ceza infaz kurumundan dışarıya gerekse dışarıdan ceza infaz kurumuna gönderilen mektup sayılarının yüksekliği bir bütün olarak dikkate alındığında somut uygulamanın ve alınan kararların demokratik bir toplumda zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığı söylenebilecektir.

19. Buna göre tek mektup zarfı ile farklı kişilere birden fazla mektubun gönderilmemesi şeklindeki müdahalenin Anayasa'nın 22. maddesi anlamında kamu düzeninin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi amacı çerçevesinde verilen Kurul ve yargı kararlarının ilgili ve yeterli gerekçeler içerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

20. Açıklanan gerekçelerle haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

III. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım talebinin KABULÜNE,

B. Haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

C. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 339. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca tahsil edilmesi mağduriyetine neden olacağından adli yardım talebi kabul edilen başvurunun yargılama giderlerini ödemekten TAMAMEN MUAF TUTULMASINA 15/10/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.